

Lehdistötiedote

Luxemburg, 29. syyskuuta 2020

EU:n toimet lasten köyhyyden torjumiseksi on kohdennettava paremmin, toteavat tarkastajat

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudessa kertomuksessa todetaan, että on lähes mahdotonta arvioida, miten EU onnistuu edistämään jäsenvaltioiden toimia lasten köyhyyden torjumiseksi. Tarkastuksen kohteena olleiden EU:n välineiden tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta rajoittaa se, että välineet eivät ole oikeudellisesti sitovia. Lisäksi tehokkaammilla välineillä, kuten eurooppalainen ohjausjakso tai EU:n antama rahoitustuki, puututaan harvoin nimenomaisesti lasten köyhyyteen. Tarkastajien mukaan onkin vaikea tietää, pystyykö EU:n toiminnallaan edistämään vaikuttavalla tavalla toimia, joilla tähän merkittävään huolenaiheeseen puututaan.

Lähes joka neljäs lapsi on EU:ssa köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa. Tutkimukset ovat samaan aikaan osoittaneet, että lapsiin investoimisen taloudelliset edut ovat huomattavasti investoinnin rahoituskuluja suuremmat. EU:ssa lasten köyhyyttä torjutaan ensisijaisesti jäsenvaltioiden tasolla. Euroopan komission tehtävänä on täydentää ja tukea kansallisia lapsiköyhyyden torjuntatoimia. Tätä varten sillä on käytettävissään sekä oikeudellisia että rahoitusvälineitä. Tarkastajat pyrkivät arvioimaan, kuinka vaikuttavasti EU oli näiden välineiden avulla pystynyt edistämään jäsenvaltioiden toimia lasten köyhyyden torjumiseksi.

”Lasten köyhyys on edelleen vakava ongelma EU:ssa, sillä se haittaa kestävän, osallistavan ja oikeudenmukaisen yhteiskunnan luomista. Valitettavasti lasten köyhyys tulee todennäköisesti yleistymään covid-19-kriisin jälkeen”, toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Tony Murphy. ”On siksi välttämätöntä, että lapsiköyhyyden torjuntaan kohdistuva EU:n rahoitus ja toimintapoliittiset aloitteet perustuvat tulevaisuudessa luotettavaan tietoon. Näin varmistetaan, että niiden avulla voidaan vaikuttaa myönteisesti lapsiköyhyyden tasoon EU:ssa.”

Tarkastajat katsovat, että komission vuonna 2013 antama suositus *Investoidaan lapsiin – murretaan huono-osaisuuden kierre* oli EU:lta myönteinen aloite lasten köyhyyden torjumiseksi yhdenmukaisella tavalla. Tästä huolimatta on mahdotonta arvioida, kuinka hyvin aloite on pantu

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

täytäntöön, sillä sen yhteydessä ei ole asetettu mitattavissa olevia tavoitteita eikä välitavoitteita. Tarkastajien johtopäätöksenä on, että suosituksella on ollut vain minimaalinen vaikutus jäsenvaltioiden kansallisiin politiikkoihin.

Vuonna 2017 hyväksytty Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari on toinen lapsiköyhyyden torjuntaan käytettävissä oleva väline, joka ei ole sitova. Tarkastajat toteavat, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarilla on lisätty EU:ssa tietoisuutta sosiaalipolitiikasta. He pitävät tervetulleena ehdotettua Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevaa toimintasuunnitelmaa (2021) ja huomauttavat, että toimintasuunnitelman täytäntöönpano on välttämätöntä, jotta voidaan saada yleiskuva edistymisestä pilariin kuuluvien periaatteiden täytäntöönpanossa.

Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta on olennainen osa Eurooppa 2020 -strategiaa, jossa on asetettu tavoitteeksi nostaa vähintään 20 miljoonaa ihmistä pois köyhyydestä vuoteen 2020 mennessä. Tarkastajat tuovat esiin, että edistyminen tavoitteen saavuttamisessa on ollut rajallista eikä sitä todennäköisesti saavuteta. Eurooppalaisen ohjauksen tarkoituksena on koordinoida kansallisia toimia strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä tapahtuu ensisijaisesti antamalla jäsenvaltioille maakohtaisia suosituksia, jotka koskevat keskeisiä taloudellisia ja sosiaalisia kysymyksiä. Tarkastajat kuitenkin havaitsivat, että maakohtaisissa suosituksissa käsitellään vain harvoin nimenomaan lasten köyhyyttä.

Tarkastajat tuovat myös esiin, että köyhyydessä elävät lapset eivät muodosta selkeää EU:n tuen kohderyhmää. Ei ole tiedossa, kuinka paljon rahoitusta on osoitettu suoraan lapsiköyhyyden torjuntaan tai mitä sillä saralla on saavutettu. Tulevaisuutta silmällä pitäen tarkastajat varoittavat, että kyseisen tietojenpuutteen vuoksi on vaarana, että tarkoituksenmukaisiin toimiin ei ryhdytä eikä riittäviä varoja ole käytettävissä, kun suunnitellaan tulevaa eurooppalaista lapsitakuuta tai muita toimintapoliittisia aloitteita.

Tarkastajat suosittavat, että edistääkseen EU:n tulevia aloitteita uudella ohjelmakaudella Euroopan komissio

- sisällyttää lasten köyhyyden torjuntaa koskevia toimia ja tavoitteita Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa koskevaan toimintasuunnitelmaansa
- laatii selkeät sisäiset ohjeet, joiden avulla voidaan tunnistaa tilanteet, jotka saattavat johtaa nimenomaisesti lasten köyhyyttä koskeviin maakohtaisiin suosituksiin
- kohdentaa investointeja lasten köyhyyden torjumiseen ohjelmakaudella 2021–2027 ja seuraa niitä
- varmistaa, että tulevaa eurooppalaista lapsitakuuta varten on kerätty riittävät ja luotettavat tiedot.

Tiedoksi toimittajille

Eurostatin tuoreimpien tietojen mukaan EU:ssa lähes 23 miljoonaa alle 18-vuotiasta lasta on köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa. Tämä tarkoittaa, että he elävät kotitalouksissa, jotka kärsivät seuraavista olosuhteista ainakin yhdestä: tuloköyhyyseriski, vakava aineellinen puute ja erittäin alhainen työssäkäyntiaste.

Erytyiskertomus 20/2020 *Lasten köyhyyden torjunta – komission tuen kohdentamista parannettava* on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.

Tilintarkastustuomioistuin julkaisi hiljattain [eurooppalaista ohjausjaksoa koskevan erityiskertomuksen](#), jossa tarkasteltiin Eurooppa 2020 -strategiaa ja muun muassa siihen sisältyvää köyhyyden lieventämistä koskevaa tavoitetta.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksensa Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle sekä muille kiinnostuneille tahoille, kuten kansallisille parlamenteille, elinkeinoelämän sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille. Valtaosa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa esitetyistä suosituksista pannaan täytäntöön.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin on ryhtynyt toimenpiteisiin covid-19-pandemian torjumiseksi. Ks. tarkemmat tiedot [täältä](#).

Kertomusta koskevat tiedustelut

Vincent Bourgeois – sähköposti: vincent.bourgeois@eca.europa.eu
puhelin (+352) 4398 47502 / matkapuhelin: (+352) 691 551 502